

DESPESES

Dels diferents departaments de la Generalitat, el que més augmenta de pressupost és el de Cultura, amb un augment del 35 per cent. El que menys, el de Sanitat, amb un augment del 3 per cent. I el que s'enduu la major part dels diners és el d'Ensenyament, al qual es destina un 49 % del total, quasi la meitat.

El total de 281.294 milions que es pensa gastar la Generalitat aquest 8 es distribueix de la manera següent: un 77 per cent a opera-

cions corrents, que es subdivideix així: 105.843 milions, un 38 per cent, per a pagar els sous del personal, 16.415 milions, un 6 per cent, a la compra de béns i serveis, 12.660 milions, un 5 per cent, a pagar interessos de l'endeutament, i 80.754 milions, un 28 per cent, a transferències corrents a entitats i organismes de la Generalitat.

Els altres diners, 62.855 milions (22 %) es destinen a operacions de capital, entre inversions i transferències, i els 2.767 milions (1 %) restants a operacions financeres. □

l'any passat. A Treball consideren que falta una política d'ocupació.

Un altre apartat dels pressupostos que va ser criticat per l'oposició, fins i tot per Esquerra Republicana de Catalunya (que té un conseller, Joan Hortalà, al govern de la Generalitat),

va ser el referent a la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió. Tots els grups van mostrar la seva discrepància amb la gestió de TV3. **Heribert Barrera**, portaveu d'ERC, a més i de pas, va criticar la poca cura que TV3 té en l'ús de la llengua catalana. □

DOMÈNEC UMBERT

Lluís Armet: «Uns pressupostos reaccionaris».

GENERALITAT VALENCIANA: EL CONTINUISME

Uns pressupostos de gestor

Antonio Birlanga, Conseller d'Hisenda.

Els Pressupostos de la Generalitat valenciana per a l'exercici de 1987 també han estat aprovats els darrers dies de l'any. Uns pressupostos de gestió d'una política econòmica dissenyada des de Madrid: poc marge de maniobra i poca voluntat política.

Rafael Castelló

Al Palau de Benicarló eren aprovats, el 30 de desembre, els pressupostos de la Generalitat per a l'exercici de 1987, amb l'únic suport de la majoria governant. Com al Principat els grups parlamentaris de l'oposició havien presentat esmenes a la totalitat i algunes parcials. El resultat final: uns pressupostos de continuïtat, poques novetats respecte als anys anteriors.

Un sistema deficient

Potser el plural de «novetats» podria reduir-se al singular: la novetat. Aquesta novetat quedaria reduïda al sistema de finançament de la Generalitat. El mes de novembre, el Consejo de Política Fiscal i Financiera aprovà el sistema definitiu de finançament de

les comunitats autònomes. El projecte aprovat, si bé millora la proposta feta pel govern central, manté la filosofia de la LOFCA, tot deixant en mans de l'estat el poder decisoriu últim sobre la quantitat total destinada al finançament de les comunitats autònomes.

Les millores introduïdes fan referència a l'automatisme del càlcul de les participacions de cada autonomia sobre el total i a la reducció del finançament condicionat a la destinació dels recursos. El nou sistema introdueix una sèrie de ràtios basats en dades socio-econòmiques i físiques —població, superfície, índex de riquesa...— que permeten calcular automàticament la part que correspon a cada comunitat autònoma.

Al mateix temps, el traspàs de part del finançament —el 25 %— que s'obtenia via Fons de Compensació

Interterritorial (FCI) al capítol de Percentatge de Participació en els ingressos de l'estat, en concepte de transferències incondicionades a la destinació dels recursos, augmenta la capacitat de decisió de la Generalitat sobre els usos dels ingressos.

Aquesta reforma, en principi, no suposa cap increment dels ingressos totals de la Generalitat. N'és la prova el fet que aquesta modificació de l'FCI suposa una caiguda dels ingressos de 1987 per transferències de capital, destinades a inversió, del 42 per cent, i passen de ser el 10,9 per cent del total en 1986 al 48 per cent en 1987. Per tant, la causa de l'augment cal buscar-la en una altra reforma: l'increment del pes de la població total en la determinació dels Percentatges de Participació en els Ingressos. És aquesta la raó perquè el major pes d'augment d'ingressos recau en el capítol de transferències corrents, el 49 per cent, tot representant quasi el 71 per cent del total del finançament.

No obstant això, les reformes no són més que quantitatives. La filosofia del sistema de finançament de les comunitats autònomes és el mateix: és el poder central qui decideix. En les mateixes paraules del Ministeri d'Hisenda: «...no pareix recomanable la cessió de la gestió, ni de la recaptació territorialitzada de l'IRPF —Impost sobre la Renda de les Persones Físiques—...» i «...la impossibilitat de territorialitzar la recaptació de l'IVA —Impost sobre el Valor Afegit— no permet de dissenyar sistemes de participació en la recaptació territorialitzada».

El sistema impositiu que gestiona la Generalitat amb prou faenes si arriba a suposar el 20 per cent del total dels ingressos. Açò, junt amb el fet que no s'ha produït una renovació de l'FCI, que ha d'atendre dos objectius: el principi de solidaritat i el de suficiència financera de les comunitats autònomes, dibuixen un sistema encara molt deficient.

Les despeses

Pel que fa a la distribució d'aquests ingressos del 87 en despeses per conselleries, deute públic i transferències a ens públics, els canvis tampoc no són substancials. Destaquen tan sols la caiguda del pes de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, que passa d'absorbir el 52 per cent dels recursos a obtenir-ne el 46 per cent, i l'augment de les transferències a ens pú-

blics, fonamentalment administracions locals, que passen de ser el 17 per cent del pressupost al 25 per cent.

Aquest últim canvi, però, no és el resultat de cap variació de quantitat en el finançament dels ajuntaments: la Generalitat s'ha convertit en el gestor de les transferències estatals als ajuntaments, arran de la desaparició de l'ITE —Impost de Trànsit d'Empreses— i el cànon d'energia elèctrica.

Uns pressuposts que oblidem els sectors en crisi.

Per contra, són dignes d'esment els forts increments dels pressupostos de Presidència (del 149 per cent) i Administració Pública (del 94 per cent). Augments que se centren principalment en la Direcció general de Mitjans de Comunicació Social, amb el projecte de TVV —1.691 milions— i en la Direcció General de la Funció Pública. De la mateixa manera, cal destacar la pèrdua de pressupost de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació (que baixa en un 2 per cent), centrada en la Direcció General de Producció Agrària, amb la meitat del pressupost de 1986, i a la Direcció General de Política Agroalimentària, amb una pèrdua del 70 per cent del pressupost de 1986.

Caiguda que el govern justifica per la separació del pressupost de l'IRYDA. Però, si hi afegim les pèrdues de recursos de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge, Turisme i Treball, i les variacions de pressupostos segons funcions i programes, com també la distribució econòmica i terri-

torial de la despesa, ens dibuixen ben bé quina filosofia econòmica subjau en aquestes previsions.

Funcions, distribució econòmica i territorial

Per funcions destaquen els creixements pressupostaris de Defensa i Protecció Civil amb el 87 per cent del creixement respecte a 1986, centrat al programa de Protecció Civil (765 milions) amb 446 milions més; de Desen-

volupament Empresarial, amb el 90 per cent de creixement, i de Regulació Econòmica i General, amb el 72 per cent de creixement. Però aquestes tres funcions només representen el 2 per cent total de les despeses. El gros del pressupost se l'emporta la Producció de Béns Públics de Caire Social, amb el 52,5 per cent i, més concretament, els programes d'Educació, amb 94.500 milions. Mentre les funcions netament econòmiques representen el 12 per cent del pressupost, amb 26.000 milions destinats prioritàriament a la dotació d'infraestructures generals. Així, podem deduir-ne que es tracta d'un pressupost que manté, de fet, l'estatus de la Generalitat com a centre prestador de serveis i de dotació d'infraestructures, molt lluny d'intervenir en el mercat com un agent més.

Aquesta imatge queda confirmada quan veiem que les operacions de capital (quasi totalment inversions) només representen el 14,8 per cent del total del pressupost, amb un creixe-

ment inferior al 6 per cent. Enfront d'això hi ha les operacions corrents (personal i despesa en compres de material) que, amb 181.400 milions, representa vora del 85 per cent creixent a un ritme del 35 per cent. Per tant, la Generalitat és un consumidor nat més que no un inversor. I sembla que, a més, el partit que ens governa dona la raó a aquell economista que assegurava que la política econòmica regional serveix exclusivament per fer escoles, habitatges i carreteres. Dels 31.664 milions de les operacions de capital, 22.200 milions (70 per cent) van a Educació, Vivenda i Urbanisme i infraestructures bàsiques i transports i infraestructures agràries; ¿no hi ha sectors en crisi?

Per últim, les xifres d'inversió territorialitzades apunten a una Generalitat que sembla poc interessada en l'ordenació del territori i la disminució dels desequilibris regionals: deixa el 47 per cent de les inversions sense territorialitzar (¡15.000 milions que no se sap on s'invertiran!), mentre que comarques en plena crisi industrial com ara el Camp d'Elx, els Vina-lopós, l'Alcoià, el Camp de Morvedre, reben una inversió mitja per habitant inferior a la mitjana general. I de les considerades com a comarques subdesenvolupades només reben inversions significatives els Ports i els Serrans. ¿La teoria del partit al govern no era que les autonomies acosten l'administrador a l'administrat?

Segons tot això, el model econòmic de les autonomies no resulta vàlid per fer una política econòmica regional coherent. Les funcions d'un pressupost són tres: assignació eficient dels recursos, estabilització de l'economia, i distribució de la renda. Doncs bé, cap de les dues darreres no poden fer-se des de la Generalitat, «gràcies» al fet que el sistema de finançament (transferències), el marc competencial de l'estatut i la voluntat política no ho permeten.

Implícitament o explícita, això està reservat al govern central. D'aquesta manera, només resta l'assignació de recursos, cosa que vol dir que la Generalitat no passa de ser el braç executor d'una part de la política que dissenyen des de Madrid. I tant és això que ni amb la part de recursos de què realment disposa, lliure de cap lligam o condició, trenca la política d'inversions i industrial marcada des de dalt. ¿El País Valencià no té cap característica econòmica pròpia que justifiqui una distinció del caràcter de les inversions fetes ací? □

ELS DARRERS

El diàleg possible (II)

1. ¿Veiu dividida la ciutat pel que fa al fet nacional? ¿En quins grups?
2. ¿Es pot arribar a un acord mínim per facilitar la convivència?
3. ¿Què hauria de cedir cada grup?

Aquestes són les darreres respostes, superat ja l'escull de les vacances de Nadal. Entre els protagonistes, però, dos buits ben visibles: Joan Lerma, president de la Generalitat i secretari general del PSPV-PSOE, i Jesús Prado, director de «Levante».

Fúlvia Nicolàs

Falten aquesta setmana, en contra del que estava previst, les respostes al nostre qüestionari —mínim qüestionari— que sol·licitarem del president de la Generalitat, **Joan Lerma**, i del director del diari *Levante*, **Jesús Prado**. Ja fora de lloc l'excusa de les vacances de Nadal, que féu el seu servei la setmana passada —tots dos eren de vacances i, segons ens digueren secretàries i caps de premsa, en estatge desconegut— és difícil trobar una explicació a les continuades demores, desconeixement i negatives solapades repetidament adduïdes per aquells que tenen el deure, en determinades ocasions, de fer públiques les seues opinions sobre temes, com aquests, d'interès per a tots els valencians.

Es difícil de justificar la no resposta del president Lerma —«ara no és al seu despatx», «avui es troba malament», «no ha trobat un moment per a contestar, si bé sembla que ja parlà d'aquestes qüestions en l'entrevista que li féreu fa mesos...».

Sobre la manca d'opinió del director de *Levante*, Jesús Prado, un altre personatge que fa vacances en estatge desconegut fins i tot pels seus subordinats més directes —«és que no té telèfon a la caseta de camp»—, tampoc n'hem rebut una explicació coherent. Més de dues setmanes després de rebre, per part de les seues secretàries i del subdirector, Francisco Esquivel, repetides promeses d'una ràpida contestació, se'ns suggerí el dilluns que reproduïsem, com a contestació, part de l'editorial publicat en el diari dirigit per Prado el diumenge anterior, «on contesta, més o menys, aquestes mateixes qüestions». Si més

no, ens felicitem d'haver-li proporcionat una bona idea. Les al·lusions que hi fa a aquest debat tenen un darrer

Eugeni Burriel.

sentit que convé matisar en unes altres seccions. L'interès amb què destacats personatges de la dreta local, amb posicions clarament i explícita ben distintes a les que ells pensen mantingudes per aquesta revista, han contestat el qüestionari no fa més que posar de manifest un desinterès poc explicable en una qüestió, sempre actual i ara ben especialment.

Eugeni Burriel, *Delegat del govern i governador civil de València*.

1. Crec que les aparences de «divisió» o tensió a València, en relació amb el fet nacional, obeeixen més bé a la presència i a la incidència pública d'algunes persones o grups, molt minoritaris, amb actituds de frontal intolerància, que no a una divisió real en la societat valenciana. Per contra, em pareix —i no dic que això siga bo